



# İLAÇ VE ECZACILIK SEKTÖR RAPORU 2020 - 21

[www.corlutso.org.tr](http://www.corlutso.org.tr)

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



İlaç ve eczacılık ürünleri sanayi, Standart Uluslararası Ticari Sınıflandırmaya (SITC) göre 541. bölümde, Armonize Sisteme göre ise 29. ve 30. fasıllarda tanımlanmaktadır. Buna göre; sektör kapsamında yer alan ürünler; provitamin ve vitaminler, hormonlar ve türevleri, glikoziler, bitkisel alkaloidler, antibiyotikler, tedavide kullanılan organlar, kan, serum ve aşılarda, ilaçlar, gaz bezleri ve steril malzemeler olarak sayılabilir.

İlaç sektörü, beşeri ve veteriner hekimlikte tedavi edici, koruyucu ve tanı amaçlı olarak kullanılan sentetik, bitkisel, hayvansal ve biyolojik kaynaklı kimyasal maddeleri farmasötik teknolojiye uygun olarak üreterek tedaviye sunan bir sanayi dalıdır.

HS No: (2936-2939, 2941, 3001-3006)

## DÜNYA ÜRETİMİ

İlaç sanayi, en yüksek katma değer sağlayan sektörlerin arasında yer almaktadır. Dünya ilaç sektörü son yıllarda hızlı bir büyüme süreci içerisine girmiştir. Demografik değişim, ortalama yaşam süresinin artışı, hastalık paternlerindeki değişimler, sosyal küreselleşme, sağlık hizmetlerine erişimdeki anlamlı artış ve sosyal devlet olgusunun doğuşu dünya ilaç sektörünün büyümesinde önemli rol oynamıştır.

IMS (International Medical Statistics) verilerine göre sektör, 2018 yılında %5 büyüme oranı ile 1,2 trilyon ABD dolarlık toplam pazar hacmine ulaşmış olup, dünya ilaç pazarının % 95'ine uluslararası alanda faaliyet gösteren şirketler sahip bulunmaktadır. 2018'de dünya ilaç satışlarının yaklaşık %40'ını (485 milyar dolar) ABD, %11'ini (132 milyar dolar) Çin ve % 7'sini (86 milyar dolar) Japonya oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde de dünyanın üçüncü büyük sektörü konumunda olan ilaç sektöründeki büyüme trendinin devam etmesi ve sektörün 2023 yılında 1,5 trilyon doları aşkın bir pazar büyüklüğüne ulaşması beklenmektedir. İlaç sektöründe Ar-Ge, yeni bir molekülün keşfini içeren temel Ar-Ge çalışmaları, keşfedilen molekülün laboratuvar ortamında belli aşamaları geçtikten sonra insanların yararına kullanılacak güvenli ve etkin bir ilaç olabildiğini sağlayan klinik araştırmalar ve bunun yanında mevcut ürünler üzerinden geliştirilen yeni formülasyonlara ve kombinasyonlara dayalı olarak tedaviye farklı seçenekler sunan katma değerli eşdeğer ürünlere yönelik çalışmaları içermektedir.

2019 yılında Dünyadaki toplam Ar-Ge harcamalarının %15'i ilaç sektörü tarafından gerçekleştirilmiştir. İlaç Ar-Ge harcamaları uzun süreç ve yüksek maliyet gerektirmekte olup, bir molekülün beşeri ilaca dönüşmesi ortalama 10-15 yılı bulabilmekte ve yüksek yatırım tutarları gerektirmektedir. İlaç sektörünün 2019 yılı sonu itibarıyla küresel Ar-Ge harcamaları yaklaşık 186 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Küresel çapta Ar-Ge harcamalarının 2024 yılında 204 milyar dolar seviyesine ulaşması beklenmektedir.

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



## İLAÇ VE ECZACILIK ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

Ar-Ge harcamalarında küresel olarak lider firma Roche olup, araştırma geliştirme harcamalarını en hızlı artıran firmaların başında Celgene ve Novo firmalarının olduğu tahmin edilmektedir.

ABD; Ar-Ge harcamalarındaki payı, kişi başına düşen ilaç tüketimi, araştırmacı ilaç sanayii ve ciroları itibarı ile dünyanın önde gelen pek çok firmasının merkezi olması gibi hususlar çerçevesinde sektörün en önemli aktörü konumundadır. İlaç sektöründe, geçmiş dönemlerde Kuzey Amerika kıtası için tahmin edilen %1-4 büyüme ile ABD'nin liderliğinin önümüzdeki süreçte de devam etmesi beklenmektedir (IMS Health Raporu). Öte yandan, AB ilaç sanayinde ABD'den sonra ikinci en büyük üretim merkezi olup, anılan sıralamada AB'yi Japonya izlemektedir.

Avrupa'da başlayan biyobenzer ilaç üretimi günümüzde gelişmekte olan ülkelerde (Çin, Hindistan, G. Kore) yoğunlaşmakta olup, Brezilya ve Meksika gibi ülkelerde de biyoteknolojik ürünlere yönelik kaynak ayrılmaktadır.

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



Dünya ilaç ithalatı, 2020 yılında bir önceki yıla oranla %8,1 artış göstererek 751,5 Milyar ABD Doları değerinde gerçekleşmiştir. GTİP bazında incelendiğinde; dünya ilaç sektörü ithalatında en önemli kalemin, 3004 GTİP numaralı perakende hale getirilmiş ilaçlar olduğu görülmektedir. Bu ürünü, 3002 GTİP numaralı tedavide kullanılan kanlar serumlar aşılarda ve hormonlar vb. öncelikle kullanılan türevleri takip etmektedir (Tablo 1).

GTİP	Ürün	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2018 (\$)	2019 (\$)	2020 (\$)	(2019-20)	2020
2936	Provitaminler ve Vitaminler	9.992.762	7.922.693	8.993.664	13,52%	1,20%
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle Hormon Olarak Kullanılan Türevleri	16.493.477	19.514.962	19.983.527	2,40%	2,66%
2938	Glikozitler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	1.307.505	1.299.249	1.358.107	4,53%	0,18%
2939	Bitkisel Alkaloidler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	1.971.236	1.942.243	1.866.830	-3,88%	0,25%
2941	Antibiyotikler	12.694.790	12.457.095	11.692.563	-6,14%	1,56%
3001	Tedavide Kullanılan Guddeler ve Diğer Organlar; Heparin	3.789.401	4.110.846	4.318.829	5,06%	0,57%
3002	İnsan ve Hayvan Kanı, Serum, Aşı, Toksin Vb. Ürünler	188.619.619	203.264.660	236.931.538	16,56%	31,53%
3003	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Karıştırılmış İlaçlar (Dozsuz)	17.744.184	12.607.225	13.108.066	3,97%	1,74%
3004	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Hazırlanan İlaçlar (Dozlandırılmış)	383.454.455	404.878.201	427.147.969	5,50%	56,84%
3005	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte/Veterinerlikte Kullanılan Pamuk, Sargılar vs.	8.265.884	8.677.996	8.669.047	-0,10%	1,15%
3006	Tarifenin Başka Yerinde Yer Almayan Eczacılık Eşyası ve Müstahzarları	17.574.260	18.391.449	17.439.252	-5,18%	2,32%
<b>Genel Toplam</b>		<b>661.907.573</b>	<b>695.066.619</b>	<b>751.509.392</b>	<b>8,12%</b>	<b>100,00%</b>

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



2020 yılında dünya ilaç ithalatında önde gelen ülkeler ise; ABD, Almanya, Belçika, İsviçre, ve ÇHC olmuştur. Bu ülkeler genellikle birbirlerinden ithalat yapmaktadır ve gelişmekte olan ülkelere yaptıkları ithalat düşük miktarlarda olmaktadır. Ayrıca, ilaç sektörünün gelişmiş olduğu ülkelerde de ilaç ve ilaç hammaddesi ithalatı yapılmaktadır. Türkiye, dünya ilaç ithalatçısı ülkeler sıralamasında, %0,7 oranındaki payı ile 26. sırada gelmektedir (Tablo 2).

Sıra	Ülkeler	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2018	2019	2020	(2019-20)	2020
1	ABD	120.118.606	134.829.991	147.327.793	9,27%	19,60%
2	Almanya	58.322.739	58.950.924	66.822.825	13,35%	8,89%
3	Belçika	42.764.359	47.378.265	53.613.848	13,16%	7,13%
4	İsviçre	31.365.576	32.508.664	39.491.057	21,48%	5,25%
5	ÇHC	29.575.873	35.720.117	36.986.160	3,54%	4,92%
6	Fransa	29.430.255	29.155.791	33.097.862	13,52%	4,40%
7	İtalya	30.229.848	31.206.775	31.977.461	2,47%	4,26%
8	Japonya	26.664.786	28.272.521	29.534.610	4,46%	3,93%
9	İngiltere	31.234.885	28.786.334	26.964.444	-6,33%	3,59%
10	Hollanda	14.852.604	16.848.674	20.275.697	20,34%	2,70%
11	İspanya	16.650.552	16.480.385	17.920.851	8,74%	2,38%
12	Kanada	14.010.485	15.248.398	15.361.693	0,74%	2,04%
13	Rusya	11.094.738	14.694.954	11.481.560	-21,87%	1,53%
14	Avusturya	10.396.808	10.745.585	10.604.372	-1,31%	1,41%
15	İrlanda	13.374.775	8.003.122	9.586.168	19,78%	1,28%
26	Türkiye	4.763.026	5.298.801	5.355.823	1,08%	0,71%
<b>Liste Toplamı</b>		<b>484.849.915</b>	<b>514.129.301</b>	<b>556.402.224</b>	<b>8,22%</b>	<b>74,04%</b>
<b>Genel Toplam</b>		<b>661.907.573</b>	<b>695.066.619</b>	<b>751.509.392</b>	<b>8,12%</b>	<b>100,00%</b>

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



Türkiye, üretim standartları, teknolojisi ve kapasitesi itibarı ile oldukça gelişmiş bir ilaç sanayiine sahiptir. İlaç sanayi; önemli miktar ve çeşitlilikle üretim ve ihracat imkanına sahip, katma değeri yüksek olan sektörlerimizden biridir.

İnsan yaşamını doğrudan etkileyen sağlık ve tedavi hizmetleri sunması ve yüksek düzeyde Ar-Ge faaliyetleri nedeniyle ilaç endüstrisi stratejik bir sektör olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizde ilaç endüstrisinin önemi giderek artmakta ve Türkiye ilaç sektörü hem dünyadaki gelişmelere paralel olarak hem de sağlıkta dönüşüm planı çerçevesinde değişmektedir. Türkiye ilaç sanayi, çok özel üretim teknolojisi gerektiren ürünler (biyoteknoloji vb.) dışında her türlü ürünü üretebilecek teknolojik düzeye ulaşmıştır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen ve 1984 yılından itibaren yürürlüğe giren "İyi Üretim Uygulamaları" (Good Manufacturing practices-GMP) çerçevesinde gerekli yatırımları yaparak teknolojik alt yapısını güçlendirmiş, AB ülkeleri ile kıyaslanabilir bir teknolojik düzeye ulaşmıştır. Diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de uluslararası norm ve standartlar uygulanmakta olup, ilaç üretim tesisleri Sağlık Bakanlığınca sıkı biçimde denetlenmektedir.

2020 yılı itibarıyla ülkemiz ilaç sektörü, Avrupa Birliği (AB), Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT), Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkeleri başta olmak üzere 180'ne yakın ülkeye ihracat yapabilmektedir.

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



IMS (Intercontinental Marketing Services) verilerine göre Türkiye; Çin, Brezilya, Meksika, G.Kore, Hindistan ve Rusya ile birlikte gelişmekte olan 7 pazardan biri olarak değerlendirilmekte olup, Türkiye ilaç sektörü 2012 yılını küresel satış hacminde 16. sırada tamamlarken 2018 yılında bir basamak gerileyerek 17. sıraya gerilemiştir. 2022 yılında ise iki basamak yükselerek 15. sıraya yükselmesi beklenmektedir. Böylelikle Türkiye küresel ilaç satışlarında hızlanarak pazar payında sıra kazanacağı düşünülmektedir.

Türkiye'nin 2018 yılında diğer ilaçlar da dahil olmak üzere 33,4 milyar TL ilaç satışı 2019 yılında ise 46 milyar TL civarında ilaç satışı gerçekleşmiştir. Türkiye ilaç sektöründe 2023 yılında ise 78 milyar satış hedeflenmektedir. Sektörde yıllık büyüme oranının 2023 yılına kadar %18'in üzerinde olması tahmin edilmektedir

Ülkemizde de dünyadaki gelişmelere paralel olarak biyoteknolojik ilaçların üretimine geçilmesi zorunlu gözükmemektedir. Biyoteknoloji alanı, özellikle uzun yıllara dayanan bir üretim kültürümüzün bulunduğu konvansiyonel ilaç alanına göre, birikimimizin göreceli olarak daha az olduğu ve yetkinliklerimizin hızla geliştirilmesi gereken alanlardır. Firmalarımızın ruhsatlı biyolojik referans bir ilaca benzerlik gösteren biyobenzer ürün geliştirme kapasitesi bulunmakla beraber sınırlı sermaye birikimi göz önüne alındığında yüksek riskli Ar-Ge faaliyetlerine kaynak aktarmaları güçtür. Bu nedenle, dünyada olduğu gibi, bu ürünlerin kamu kaynaklı ya da flantropik fonlarla desteklenmesi gerekmektedir.

Bu alanda, özellikle temel Ar-Ge ve sonrasında ön klinik safhaların belirli bir aşamaya kadar gerçekleştirilmesi konusunda, TÜBİTAK'ın öncü rol oynaması doğru olacaktır. Bu çerçevede, TÜBİTAK tarafından geçtiğimiz günlerde çağrıya çıkan aşilar ve yakın zamanda çağrıya çıkan biyobenzer ürünlere yönelik yeni destek mekanizmaları olumlu bir adımdır.

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



Dünyadaki toplam Ar-Ge harcamalarının %19'u ilaç sektörü tarafından gerçekleştirilmektedir. İlaç Ar-Ge harcamaları uzun süreç ve yüksek maliyet gerektirmektedir. Bir molekülün beşeri ilaca dönüşmesi ortalama 10-15 yılı bulabilmekte ve araştırma aşamasından itibaren ilacın pazara sürülmesi yüksek yatırım tutarları gerektirmekte olup endüstriye göre bu rakam 2,6 milyar \$'ı bulabilmektedir.

Diğer taraftan, Sağlık Bakanlığının girişimleri sonucunda Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK), aralarında İsviçre, ABD, İngiltere, İrlanda, Almanya, Kanada, Japonya ve Avustralya'nın da bulunduğu Uluslararası İlaç Denetim Birliği (PIC/S) üyeliğine kabul edilmiş olup, 01.01.2018 tarihinden itibaren geçerli olacak üyelikle birlikte TİTCK tarafından yapılan denetimler tüm Dünyada kabul görecektir ve ülkemizde üretilen ilaçların kalitesi ve güvenliği tescil edilmiştir.

Ayrıca, 1990 yılında ABD, Avrupa Birliği ve Japonya ilaç otoriteleri tarafından kurulmuş ve yayınladığı kılavuzlar ile ilaçların etkili, güvenli ve yüksek kalitede olduğunu garanti etmek için dünya çapında regülasyonların uyumlaştırılmasını amaçlayan ve hâlihazırda tüm dünyada ilaç regülasyonlarını yayımlayan, düzenleyen ve yönlendiren temel kuruluş olan Uluslararası Uyum Konseyi'ne (The International Council for Harmonisation of Technical Requirements for Pharmaceuticals for Human Use - ICH) 2017 yılı Kasım ayından bu yana gözlemci statüsünde katılan T.C. Sağlık Bakanlığına bağlı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK), üyelik kriterlerinin tamamını yerine getirerek 27 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla aralarında ABD (FDA), Avrupa Birliği (EMA), Japonya (PMDA), İsviçre (Swissmedic), Kanada (Health Canada), Singapur (HSA), Güney Kore (MFDS), Çin (MNPA), Tayvan (TFDA), Brezilya (Anvisa) gibi ilaç otoritelerinin yer aldığı söz konusu Konseye tam üye olarak kabul edilmiştir.

Bu kapsamda, bahse konu üyelik ile ülkemizde ruhsatlandırılan beşeri tıbbi ürünlerin, yapılan klinik çalışmaların, yürütülen farmakovijilans faaliyetlerinin uluslararası standartları karşıladığı tescil edilmiştir.



# İL AÇ VE ECZACILIK RAPORU



## TÜRKİYE'DE DIŞ TİCARET

Türkiye'de çoğunlukla biyoteknolojik ürünler, bazı aşilar, kan ürünleri, bazı değiştirilmiş salım sistemine sahip olan ilaçlar, insülin ve kanser ilaçları gibi birçok tedavi grubundan ilaç ithalatı yapılmaktadır. İlaç endüstrisi gelişmiş ülkeler de dâhil olmak üzere, bütün ülkelerde, ilaç ve ilaç hammaddesi ithalatı yapılmaktadır.

### İhracat

2020 yılında ilaç ve eczacılık sektörü ihracatımız bir önceki yıla göre %27 oranında artarak 1,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ihracatımızda ilk sırada 1,1 milyar ABD doları ile tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) (GTP:3004) yer almaktadır. Bu ürün grubunu insan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler (GTP: 3002) ile eczacılık eşyası ve müstahzarları vb. (GTP: 3006) takip etmektedir (Tablo 3).

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



GTİP	Ürün	Değer (1.000 \$)				Pay (%)
		2018 (\$)	2019 (\$)	2020 (\$)	(2019-20)	2020
2936	Provitaminler ve Vitaminler	7.129	7.938	14.594	83,86%	0,79%
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle Hormon Olarak Kullanılan Türevleri	187	99	176	77,92%	0,01%
2938	Glikozitler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	764	226	1.501	564,29%	0,08%
2939	Bitkisel Alkaloidler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	9.599	12.711	7.207	-43,30%	0,39%
2941	Antibiyotikler	7.139	6.676	3.901	-41,56%	0,21%
3001	Tedavide Kullanılan Guddeler ve Diğer Organlar; Heparin	504	744	211	-71,71%	0,01%
3002	İnsan ve Hayvan Kanı, Serum, Aşı, Toksin Vb. Ürünler	402.533	440.283	652.468	48,19%	35,21%
3003	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Karıştırılmış İlaçlar (Dozsuz)	10.000	15.375	15.232	-0,93%	0,82%
3004	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Hazırlanan İlaçlar (Dozlandırılmış)	826.913	905.188	1.079.576	19,27%	58,26%
3005	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte/Veterinerlikte Kullanılan Pamuk, Sargılar vs.	33.503	30.159	35.430	17,47%	1,91%
3006	Tarifenin Başka Yerinde Yer Almayan Eczacılık Eşyası ve Müstahzarları	36.636	38.917	42.710	9,75%	2,30%
<b>Genel Toplam</b>		<b>1.334.908</b>	<b>1.458.316</b>	<b>1.853.006</b>	<b>27,06%</b>	<b>100,00%</b>

Kaynak: TÜİK

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



Ülkemizin 2020 yılı ilaç ihracatında ilk sırayı G. Kore almaktadır. Irak, Türki Cumhuriyetler AB ülkeleri ve ABD diğer kayda değer ihracat pazarlarımızdır. (Tablo 4).

Sıra	Ülkeler	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2018 (\$)	2019 (\$)	2020 (\$)	(2019-20)	2020
1	GÜNEY KORE	354.084	396.700	615.827	55,24%	33,23%
2	IRAK	55.956	76.731	94.802	23,55%	5,12%
3	KAZAKİSTAN	6.047	50.783	66.168	30,30%	3,57%
4	AZERBAYCAN	30.873	37.984	65.356	72,06%	3,53%
5	ÖZBEKİSTAN	9.494	18.616	57.732	210,11%	3,12%
6	GÜRCİSTAN	18.713	76.917	49.197	-36,04%	2,65%
7	İRAN	27.459	31.704	40.104	26,49%	2,16%
8	İSVİÇRE	44.225	36.599	39.254	7,25%	2,12%
9	BULGARİSTAN	13.669	11.377	34.833	206,18%	1,88%
10	K.K.T.C.	29.931	36.414	34.465	-5,35%	1,86%
11	POLONYA	18.615	23.943	33.164	38,51%	1,79%
12	SLOVENYA	32.559	30.675	31.152	1,56%	1,68%
13	ALMANYA	25.699	30.797	29.535	-4,10%	1,59%
14	SURİYE	18.392	26.010	29.456	13,25%	1,59%
15	ARNAVUTLUK	18.330	17.921	25.130	40,23%	1,36%
Liste Toplamı		704.046	903.170	1.246.174	37,98%	67,25%
Genel Toplam		1.334.908	1.458.316	1.853.006	27,06%	100,00%

# İLAÇ VE ECZACILIK RAPORU



## İthalat

2020 yılında ilaç ve eczacılık sektörü ithalatımız bir önceki yıla göre %1,1 oranında artarak 5,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ithalatımızda ilk sırada 2,4 milyar ABD doları ile tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) (GTP:3004) yer almaktadır. Bu ürün grubunu insan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler (GTP: 3002) ile antibiyotikler (GTP: 2941) takip etmektedir (Tablo 5).

GTİP	Ürün	Değer (1.000 \$)				Pay (%)
		2018 (\$)	2019 (\$)	2020 (\$)	(2019-20)	2020
2936	Provitaminler ve Vitaminler	129.018	109.372	119.404	9,17%	2,23%
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle Hormon Olarak Kullanılan Türevleri	29.748	30.500	38.348	25,73%	0,72%
2938	Glikozitler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	18.250	16.235	15.155	-6,66%	0,28%
2939	Bitkisel Alkaloidler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	47.014	42.155	40.729	-3,38%	0,76%
2941	Antibiyotikler	177.096	189.229	184.020	-2,75%	3,44%
3001	Tedavide Kullanılan Guddeler ve Diğer Organlar; Heparin	34.465	72.166	107.897	49,51%	2,01%
3002	İnsan ve Hayvan Kanı, Serum, Aşı, Toksin Vb. Ürünler	1.692.069	1.995.011	2.151.285	7,83%	40,17%
3003	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Karıştırılmış İlaçlar (Dozsuz)	122.261	126.656	146.153	15,39%	2,73%
3004	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Hazırlanan İlaçlar (Dozlandırılmış)	2.490.598	2.572.803	2.422.085	-5,86%	45,22%
3005	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte/Veterinerlikte Kullanılan Pamuk, Sargılar vs.	21.883	19.129	23.519	22,95%	0,44%
3006	Tarifenin Başka Yerinde Yer Almayan Eczacılık Eşyası ve Müstahzarları	119.039	125.547	107.153	-14,65%	2,00%
<b>Genel Toplam</b>		<b>4.881.441</b>	<b>5.298.802</b>	<b>5.355.748</b>	<b>1,07%</b>	<b>100,00%</b>

# İL AÇ VE ECZACILIK RAPORU



TİM 2023 İhracat Stratejisi kapsamında İlaç ve Eczacılık ürünleri sektörünün 2023 yılı hedefi 3,3 Milyar ABD Doları olarak belirlenmiş olup, bahse konu sektör kapsamında ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri; İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) Genel Sekreterliği ile Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) Genel Sekreterliği olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, Türkiye ilaç sektörünün hizmetinde olan İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS), Sağlık Ürünleri Derneği ve Türkiye İlaç Sanayicileri Derneği (TİSD) gibi kuruluşlar yürüttüğü çalışmalarla hem kamu hem de özel sektör için bir referans kurum işlevi görmektedir.



[www.corlutso.org.tr](http://www.corlutso.org.tr)  
[corlutso@corlutso.org.tr](mailto:corlutso@corlutso.org.tr)



+90 282 651 10 96  
+90 282 651 35 10



Zafer Mah. Şehitler Cad.  
No:6 Çorlu/Tekirdağ